

ХОДЖАЛАЛИ

ЛЮТИЙ 2015

СПЕЦВИПУСК ГАЗЕТИ "СЛОВО АЗЕРБАЙДЖАНУ"

**Нагірний Карабах:
ціна незроблених висновків...**

ІСТОРІЯ НАГІРНОГО КАРАБАХУ ПОВТОРЮЄТЬСЯ В УКРАЇНІ?!

Цим спецвипуском я та мої співвітчизники, які живуть в Україні, хочемо звернутися до наших українських братів. Настав час, коли всі громадяни України, незалежно від національності та віросповідання, мають об'єднатися заради порятунку держави, у якій вони живуть, з якою пов'язують власне майбутнє та майбутнє своїх дітей. Українські азербайджанці є не меншими патріотами України, ніж її корінні жителі. Для мене та для десятків тисяч синів та дочок Азербайджану Україна стала другим домом. Ми знайшли тут роботу, кохання, створили тут сім'ї та побудували будинки. Це наша країна, і ми шануємо її багату історію, з повагою ставлячись до її цінностей та традицій. Саме тому ми виступаємо за цілісність України й підтримуємо європейський вектор її розвитку.

23 роки тому Азербайджан окунувся у війну, яка не обійшлась без участі радянських спецслужб. Війна на довгі роки дозволила Москві повністю контролювати Вірменію і тиснути на Азербайджан. Зараз ми як ніхто інший розуміємо українців. Україну охоплює вогонь такої ж війни, яку пережив Азербайджан. Ми добре пам'ятаємо, що таке масовані обстріли, загибель мирних жителів, руйнування будинків та героїчна смерть захисників Вітчизни. Співчуваючи українцям, ми і самі потребуємо підтримки у протидії тероризму та засудженні злочинів проти людяності. В недалекому майбутньому ми ініціюватимемо прийняття Українським Парламентом рішення про визнання

трагедії у Ходжали фактом геноциду.

Саме тому чимало азербайджанців були на Майдані, над багатьма наметами майорів державний прапор Азербайджану. Саме тому чимало азербайджанців зложили голови чи отримали поранення, захищаючи соборність України під час нинішньої війни на Донбасі. Україна - єдина! І скільки б не було у ній національностей, усі вони мають розуміти: вільно дихати вони зможуть лише у незалежній державі, в основі якої лежать загальнолюдські цінності. За цю державу варто боротися і варто вмирати.

Цей спецвипуск - перший в історії "Слова Азербайджану", який виходить українською мовою. Віднині наша газета виходитиме лише українською та азербайджанською. Ми хочемо підкреслити цим особливу внутрішню єдність з українською громадою, а також те, що Об'єднана Діаспора Азербайджанців України стоїть на державницьких засадах. Україна - наша земля теж. А українці - наші брати. Я переконаний, що таке братство, основане на спільних принципах, є набагато міцнішим за умовне слов'янське братство, про яке зараз так багато говорять і яке виявилось таким підступним. Разом - ми переможемо! Слава Україні!

*Голова Об'єднаної Діаспори Азербайджанців України
Хікмет Джавадов.*

Герої не вмирають

Ібрагімов Фаріз Расім огли, позивні «Федя» та «Панда», народився 11 вересня 1989 року. Був чемпіоном столиці з боксу, талановитим футболістом. Виріс у патріотичній сім'ї. Брав активну участь у революції гідності. На початку АТО створив благодійний фонд «Від душі до серця» для допомоги військовим, потім відправився добровольцем на Схід. Записався солдатом 34-го батальйону територіальної оборони «Батьківщина» (Кіровоград-2).

Загинув 21.07.2014 поблизу м. Горлівка Донецької області. Фаріз зайняв оборону і прикрив товаришів, а сам поліг.

Поховали Фаріза Ібрагімова на Алеї героїв столичного кладовища, одну з вулиць Кіровограда планують назвати його іменем, а на будинку, з якого Фаріз пішов у безсмертя, встановлять меморіальну дошку.

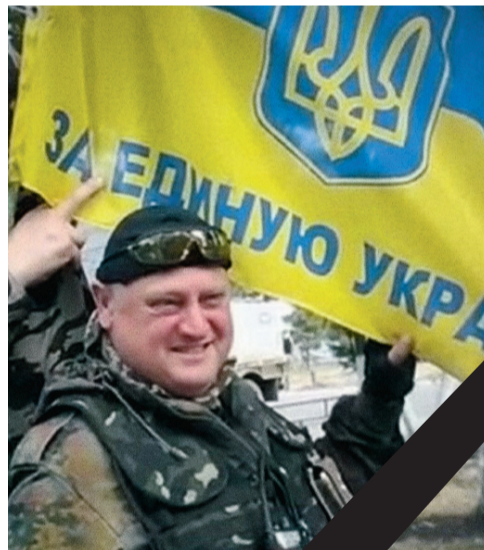
**“Герої двох батьківщин.
Вічна пам'ять українцям та азербайджанцям,
які не полишили народи один одного у біді”**

Алієв Алчу (Руслан) Афі огли, позивний «Аварець». Народився 5 листопада 1964 р. у Київській області. Працював тренером, у 90-х був призер чемпіонату Європи з боротьби. Активний учасник Революції гідності, член УНА-УНСО.

Коли з'явилась інформація про можливе викрадення Ігоря Мазура «Тополі» представниками ФСБ, почав забезпечувати безпеку останнього. З початком військових дій на сході України, разом з «Тополею» вступив у доброволці. Воював Руслан у батальйоні «Айдар» з перших днів його створення.

Загинув 27.07.2014 в бою під Лугутіно, коли їх розвідгрупа з 15 осіб потрапила в засідку. В тому ж бою загинув відомий український патріот Орест Квач. Похований герой на Жулянському кладовищі, в Києві залашилися дружина та син.

Багіров Ільгар Салех оглу, позивний «Балу», народився 12 травня 1970 року в Баку, кадровий офіцер, капітан ЗСУ, випускник Харківської вищої військово-авіаційної школи.

Усе життя прожив в Україні, пішов на фронт добровольцем. Ільгар був заступником командира 11-го батальйону «Київська Русь» Міністерства оборони України. Керував блокпостом, який тепер носить його ім'я. Його історія до цих пір переказується з вуст у уста. Це він відібрав у славянських сепаратистів авто, він, осідлавши танк, пішов на ворога і відбив здавалося втрачений стратегічний блок-пост. Саме він був душею батальйону, через що бійці відмовлялись від ротації, поки «Балу» числився без вісті пропавшим і залишалась хоч мала надія відбити його у сепаратистів.

Загинув офіцер смертю хоробрих під час розвідувальної операції, підірвавши себе у нерівному бою в небезпеці взяття в полон останньою гранатою. В Ірпіні встановлюється пам'ятник на його честь, а президенту передано подання про нагородження його званням Героя України посмертно.

Половинка Руслан Олександрович, народився 21 жовтня 1969 в Зміїв, Харківської області. У 1987 році вступив до Сизранське вище військово-авіаційне училище льотчиків. З 1991 служив у Нахичевані, потім продовжив службу в вертольотній ескадрильї в Баку.

З 1991 року брав участь у військових операціях в ході Карабахської війни. 6 серпня 1992, отримавши інформацію про те, що на узвишші Кусапат азербайджанські війська потрапили в оточення, екіпаж вертольота Мі-24: Закір Меджидов (командир), Руслан Половинка і Джаваншира Рагімов вилетіли в зону бойових дій. Зробивши три вильоти, повністю знищили бронетехніку і живу силу противника. З поля бою вивезли загиблих і поранених. Під час четвертого вильоту у їх борт потрапила ракета противника, увесь екіпаж загинув.

Указом президента Азербайджану лейтенанту Руслану Половинці було присвоєно звання Національного Героя Азербайджану (посмертно). Похований у м. Зміїв Харківської області.

ХОДЖАЛИ

ціна незроблених висновків

Посол Азербайджанської Республіки в Україні Ейнулла Мадатлі

• У ті часи наша країна переживала найтяжчі часи власної політичної історії. В Баку різні політичні сили вели боротьбу за владу, в Карабасі ж наші сини, які були героями та патріотами, виявляли справжню самопожертву в нерівному бою проти вірменських окупантів та їхніх покровителів. У наслідок мудрої політики великого вождя Гейдара Алієва та сильної волі населення Нахічеванської Автономної Республіки, забезпечувалась охорона Автономної Республіки, але на Нахічевань, що знаходилася у блокаді з боку ворогів, виявлявся тиск з боку Баку. В таких умовах, на протипагу керівництву Азербайджану, що намагалось приховати масштаби Ходжалинської трагедії, за ініціативи великого вождя Гейдара Алієва, Алі Меджліс Нахічеванської Автономної Республіки надав Ходжалинській трагедії політичної ваги. Як депутат Алі Меджлісу Нахічеванської Автономної Республіки, я також переживав ці хвилювання. Ходжали, після подій 20 січня 1990 року, була найстрашнішою трагедією, що ми пережили, це був день, коли людей захлснула ненависть до вірменських окупантів та до зрадливої і безхарактерної влади, це був день, коли люди втратили віру в мир та справедливість.

Народний депутат України. Голова міжпарламентської групи Україна-Азербайджан Роман Насіров

• 26 лютого 1992 – дата, що вкарбувалась у пам'яті. Від спогадів стає фізично погано. Важко навіть уявити щось жорстокіше за вбивство такої кількості мирних людей: жінок (у тому числі вагітних), старців та дітей – і все тільки через те, що були азербайджанцями. Ходжалинська трагедія - найкривавіша пляма в двох сторічч історії етнічної чистки азербайджанського народу здійсненої вірменськими шовіністами.

• ООН, ЄС, ОБСЄ – інституції, покликані вирішувати проблеми на кшталт ходжалинської. Але чи були вжиті належні заходи? Хто притягнутий до відповідальності? Адже характер і масштаби скоєного злочину цілковито кваліфікуються як «геноцид» - найтяжчий злочин проти людства.

Конвенція про попередження злочину геноциду 1951 кваліфікує геноцид як дії, вчинені з наміром знищити, повністю або частково, певну національну, етнічну, расову чи релігійну групу як таку. Вірменські бойовики здійснили запланований акт з метою повного знищення людей саме з причини того, що вони були певної національності - азербайджанської.

Керівник Об'єднаної Діаспори Азербайджанців України Хікмет Джавадов.

• Діти, хоч і не розуміють усього трагізму війни, але по-своєму її відчувають. У мене з дитинства залишилися епізодичні згадки: труни сусідів, стрілянина та «кухонні» розмови батьків по війну. У після день трагедії пам'ятаю розпач та особливу стурбованість батьків, зараз розумію, що їм тоді було за що переживати. Тим паче, вже тоді під окупацією опинилися мала батьківщина, могила діда.

• Очолювана мною організація робить кілька системних речей для широкого загалу. Ми знімаємо, друкуємо, видаємо багато якісного матеріалу, а головне – ми говоримо правду. Слід відзначити і плідну співпрацю з Лейлою Алієвою. За рік ми підготували документальний фільм про Ходжали очима українського льотчика-миротворця. Як юрист я розумію, що будь який злочин має бути розкритий, а винуватці мусять бути покараними. Тільки це може зупинити охочих вчиняти таке. Якомога ширше

• У близькій та дружній Україні цю страшну трагедію не було достатньо оцінено, їй не було надано важливості в парламентській та правовій площинах. Для того, щоб запобігти повторенню злочинів проти людства, актів геноциду направлених на народи, імена винуватців цих подій повинні бути визначені, оголошені; ті, хто став причиною нелюдських дій та вбивств проти азербайджанського народу, проти мирного населення Ходжали, не повинні залишатися без покарання

• Пам'ять про Ходжали потрібна не лише для того, щоб з повагою згадувати наших співвітчизників, яких було безжалюно вбито та скалічено, в першу чергу, це повинна бути пам'ять про героїчність та боротьбу. Тому, що битва за Ходжали виростила національних героїв, які до смерті захищали вітчизну, батьківщину, до останнього подиху билися з жорстоким ворогом, пожертвували своїм життям задля визволення мирного населення з облоги. Мужність, яку проявив Еліф Гаджієв під час захисту Ходжалинського аеропорту, є прикладом для поколінь. Ця пам'ять є гучним криком, почесним закликом бути готовими битися та померти за батьківщину.

В такій ситуації доречним був би тиск на міжнародні організації та уряди окремих країн з метою вжиття заходів щодо перманентних фактів вірменської агресії і свавілля у Нагірному Карабасі. Ще один дієвий механізм відновлення справедливості – позов до Міжнародного суду ООН проти Вірменії (Конвенція "Попередження і покарання злочину геноциду" 1948). Ходжалинська різня - злочин не тільки проти конкретного народу, а й проти всього світу, тому і до вирішення мусить бути залучено всі дієві механізми світової спільноти.

• Щоб легше жити, простіше забувати про погане. Але про таку трагічну подію, як Ходжалинський геноцид, слід нагадувати якомога частіше. Здавалося б - 21 століття – час неймовірних технологій та винаходів для порятунку людського життя. Але одна подія, середньовічне знищення сотень людей – зводить нанівець усі здобутки прогресу. Дуже важливо віднайти запобіжники таких трагедій для майбутньому. Сьогодні пам'ять про Ходжалинську трагедію особливо актуальна для українців. Активні бойові дії, щоденні вбивства, теракти - ще вчора були новинами далекого зарубіжжя. Сьогодні, сотні, а то й тисячі жертв - сувор українська реальність. Нам слід пам'ятати трагічний урок історії в Ходжали, необхідно підтримати азербайд-

коло людей мусить знати, що насправді відбулось в Ходжали у 1992 році і хто яке покарання за це поніс.

• Пам'ять вчить. Цілі генерації виростили та зміцніли духом на героїзмі співвітчизників. Щоб ніхто не говорив, що азербайджанцям впала з неба незалежність чи інші блага та достаток – ми має нагадувати про те, що тисячі співвітчизників віддали найцінніше – життя за наш мир та благоденство. Наше завдання виправдати їх жертвність своєю працею та розбудовою тієї країни, за яку вони боролися. Світ же мусить добре пам'ятати досвід Ходжали. Аби не оплакувати героїськи загиблих – слід проявляти волю і мудрість у веденні державних справ. Непокаране зло – зростає. Тому справедливість для Ходжали – це завдання для світу, тест на його зрілість та підтвердження приналежності правдивим цінностям.

Булов справедливо, якщо б теперішнє керівництво Вірменії, яке замішане у військових злочинах у Нагірному Карабасі, предстало перед міжнародним судом.

Чи сприйняло людство трагічний урок в Ходжали? З відповідей стало зрозуміло, що ми тільки на шляху до усвідомлення цієї проблеми і багато завдань на шляху до відновлення справедливості у Ходжали.

Представники держаних, дипломатичних та громадських інституцій відповіли на питання редакції:

Яким для Вас в пам'яті залишився день 26 лютого 1992 року? Як досягти справедливості для Ходжали? Чим важлива пам'ять про Ходжалинську трагедію для Азербайджану і в цілому для світу?

“Битва за Ходжали виростила національних героїв”

жанський народ, особливо біженців, які на собі відчули подих смерті у колісах райському куточку азербайджанського Нагірного Карабаху.

КАРАБАХСЬКИЙ СІ

23 роки тому сталася найкривавіша трагедія Карабахської війни: знище

Ніхто так не розуміє українців у їхній війні 2014-2015 років, як азербайджанці. Те, що Україна переживає тепер, Азербайджан переживав у 1988 – 1994 році в місті Ходжали. Це зробили вірменські бойовики за активної підтримки військовослужбовців СРСР – 336 мотострілі

НАГІРНИЙ КАРАБАХ

Радянська влада активно сприяла переселенню до Нагірного Карабаху, що був частиною Азербайджану, етнічних вірмен

У лютому-березні 1988 року ідею возз'єднання Нагірного Карабаху з Вірменською РСР підняв офіційний друкований орган Нагірно-Карабахського обкому Компартії Азербайджану і Ради народних депутатів НКАО «Радянський Карабах», який мав понад 90 тис. передплатників.

Реакція Заходу на анексію Вірменією за підтримки СРСР Нагірного Карабаху була в кращому випадку обережною, оскільки сприймалася не більше ніж ускладнення, що перешкоджає «горбачовській» програмі реформ.

Восени 1987 РОКУ у Нагірному Карабасі та Вірменії було проведено масовий збір підписів під вимогою про передачу Карабаху до складу Вірменської РСР, який його організатори назвали «референдумом». Однак це «волевиявлення» не було визнане міжнародною спільнотою.

З січня 1988 року до Баку почали прибувати азербайджанські біженці з Нагірного Карабаху. В кінці війни загальна кількість біженців перевищила мільйон.

Уряд СРСР у 1998 році відкрито підтримав сепаратистські настрої вірмен Нагірного Карабаху, чим фактично розв'язав війну у регіоні.

Формально президент СРСР Михайло Горбачов виступав за територіальну цілісність Азербайджану

Перша велика кров Нагірно-Карабахського конфлікту пролилася у м. Сумгаїт, де банди невідомих винищували вірменське населення. Міліція у це не втручалася, деколи навіть допомагаючи організаторам погрому. Згодом з'ясувалося, що провокація у Сумгаїті була підготовлена заздалегідь.

До початку травня вірмени, які проживали на північ від Нагірно-Карабахської автономної області, створюють перші незаконні військові формування. Міліція не протидіє цьому. З часом ці ж люди проголосили НКР- псевдореспубліку з покинутими містами та випаленими селами.

Після початку відкритих бойових дій внутрішні війська СРСР замість того, щоб сприяти стабілізації ситуації, роз'єднуючи конфліктуючі сторони, виконували невластиві їм політичні функції.

20 січня 1990 року до Баку, який виступав проти приєднання Карабаху до Вірменії, введено радянські війська. Військовими було вбито 137 азербайджанців та близько 800 – поранено.

10 вересня 1992 року азербайджанським силам вдалося затримати шістьох російських солдатів, що воювали у Карабасі на вірменській стороні. Військова колегія Верховного суду Азербайджану визнала їх винними в «проведенні диверсій і вбивстві понад 30 азербайджанських солдат», 12 травня 1993 року п'ятьох з них засудила до страти, а одного – до 15 років позбавлення волі.

Зброю та боєприпаси Вірменії поставляла Росія «у рамках військового співробітництва»

25-26 лютого вірменські збройні формування захопили місто Ходжали; після чого почалися масові вбивства мирних жителів, які у низці джерел характеризується як найжорстокіше кровопролиття за час Карабахської війни. Значну допомогу вірменським бойовикам надав 366 мотострілковий полк СРСР, розквартирований у місті Ханкенді (Степанакерт).

Згідно з даними Азербайджанської служби з мобілізації та призову, у вірмено-азербайджанській війні загинули 11 557 військовослужбовців.

Вірмени разом з Нагорним Карабахом окупували 7 азербайджанських районів: Лачинський, Кельбаджарський, Агдамський, Джебраїльський, Фізулінський, Губадлінський, Зенгіланський - вони стали так званим «поясом безпеки». Це етнічні азербайджанські землі, повністю спустошені війною. 4 резолюції Радбезу ООН щодо їх повернення Азербайджану залишаються і досі невиконаними зі сторони Вірменії.

ГЕНОЦИД В ХОДЖАЛИ - ОДИН З НАЙЖ

З осені 1991 Ходжали був практично блокований вірменськими збройними формуваннями, а після виводу внутрішніх військ СРСР з Нагірного Карабаху встановилася повна блокада. З січня 1992 в Ходжали не подавалася електроенергія. Частина жителів залишила блоковане місто, однак повної евакуації мирного населення, незважаючи на наполегливі прохання глави виконавчої влади Ходжали Е.Мамедова, організовано не було. У ніч з 25 на 26 лютого 1992 року вірмени за підтримки важкої техніки та особового складу 366-го мотострілецького полку колишнього СРСР, розквартированого у місті Ханкенді (Степанакерт), здійснили захоплення міста Ходжали.

Цей полк неодноразово брав участь в обстрілі азербайджанських сіл, міста Шуші і Ходжали. Свідoctва дезертирів цього полку повідомляють про ці факти і дозволяють уявити картину морального розкладання особового складу полку. Після захоплення Ходжали полк було спішно виведено з Ханкенді. Місцеві жителі, як могли, перешкоджали втечі вбивць, тому для виводу полку були задіяні сили десантної дивізії, розташовані

у місті Гянджа. Однак, до приходу десантників, 103 людини особового складу, здебільшого вірменської національності, відмовилися підкоритися командуванню і залишилися в Карабасі. За злочинною змовою вищого командування полку, а також при бездіяльності інших вищестоящих начальників відповідальних за виведення військ, частину озброєння полку, в тому числі і броньовану техніку, було передано вірменам, фактично для здійснення подальших злочинів, для продовження розпалювання сепаратизму.

Штурму міста передували масований обстріл з важкої військової техніки, розпочатий ще увечері 25 лютого. В місті спалахнула пожежа, яка тривала всю ніч. Близько 2 500 мирних азербайджанців, близько третини довоєнного населення міста, були змушені залишати свої домівки, рятуючись втечею до міста Агдам, районного центру, що є найближчим пунктом, населеним переважно азербайджанцями. Їм пообіцяли коридор. І коли жінки, діти та літні люди зі своїм скарбом рушили до Агдаму, їх зустріли кулеметним вогнем. Тих, хто вцілів, оголосили заручниками.

Санубар Алекперова, мешканка Ходжали:

Начальник аеропорту Аліф Гаджисєв повів нас через ліс в сторону Агдама. Поблизу села Нахічеванік потрапили в засідку. Те, що я тут побачила, мені ніколи не забути: утворилася гора з трупів. І мати мою застрелили. Дочок моїх Севіндж і Хіджеран поранили. В ту ж мить і в мене потрапила куля. Молоді жінки і діти в судомах вмирили на снігу».

Джаміль Мамедов, житель Ходжали:

«Увійшовши в місто, танки і бронетранспортери руйнували будинки і давили людей. За російськими солдатами йшли вірменські бойовики».

Сарія Талибова, мешканка Ходжали:

«... Нас привели на вірменське кладовище. Про те, що тут сталося, мені важко розповісти. 4 молодих турків-мехетинців і 3 азербайджанців було принесено в жертву на могилі вірменського бойовика. Нещасним відрізали голови».

Сусан Джафарова, мешканка Ходжали:

Ми вийшли на галявину біля вірменського села Нахічеванік. Там уже лежало багато вбитих. Почулася вірменська мова. Я впала на землю і прикинулася вбитою. Вони ходили поруч і добивали тих; хто стогнав і ворухився ... »

ЖАХЛИВІШИХ ЗЛОЧИНІВ XX СТОЛІТТЯ

- Було вбито 613 осіб, з них дітей – 63, жінок - 106, літніх осіб - 70.
- 8 сімей знищені повністю.
- 25 дітей втратили обох батьків.
- 130 дітей втратили одного з батьків.
- Поранено - 487 особи, з них, дітей – 76.
- Потрапили у полон (були оголошені заручниками) – 1275 осіб
- Пропало безвісти – 150 осіб
- У результаті штурму Ходжали завдано збитків на 5 млрд. рублів (у цінах на 1992 року). Місто було розграблене, а на воротах будинків вірмени писали імена нових власників.

Такою була найкривавіша трагедія Нагірно-Карабахського конфлікту, що розпочався у лютому 1988 року з незаконних вимог етнічних вірмен Нагірно-Карабахської автономної області Азербайджанської РСР. Конфлікту, який був спровокований відкритою підтримкою правлячих кіл Вірменської РСР і негласною згодою та бездіяльністю центральних властей Радянського Союзу.

Історія не забуде

Національні Збори (Парламент) Азербайджану оголосив 26 лютого кожного року Днем геноциду Ходжали. Народ Азербайджану щороку о 17:00 цього дня вшановує хвилиною мовчання пам'ять жертв Ходжали.

Жителі Ходжали, що стали біженцями і тимчасово знайшли притулок у 48 районах Азербайджану, чекають на справедливе вирішення Нагірно-Карабахського конфлікту, припинення агресії Вірменії проти Азербайджану, відновлення територіальної цілісності республіки. Вони звертаються до народів світу, держав і міжнародних організацій із закликами захисту правди і справедливості, засудження фактів тероризму та етнічної чистки, вчиненої у Ходжали

Джосигун Сабірлі

Олександр Гуров, житель Донбасу:

"Коли розрізали футболку, один з них (терористів) побачив татуювання у вигляді тризубу і наказав іншому взяти лампочку. Він розбив її і вийшла "розочка". Намагався зрізати татуювання. Вони стрибали у мене на руки, для них татуювання було як червона ганчірка для бика".

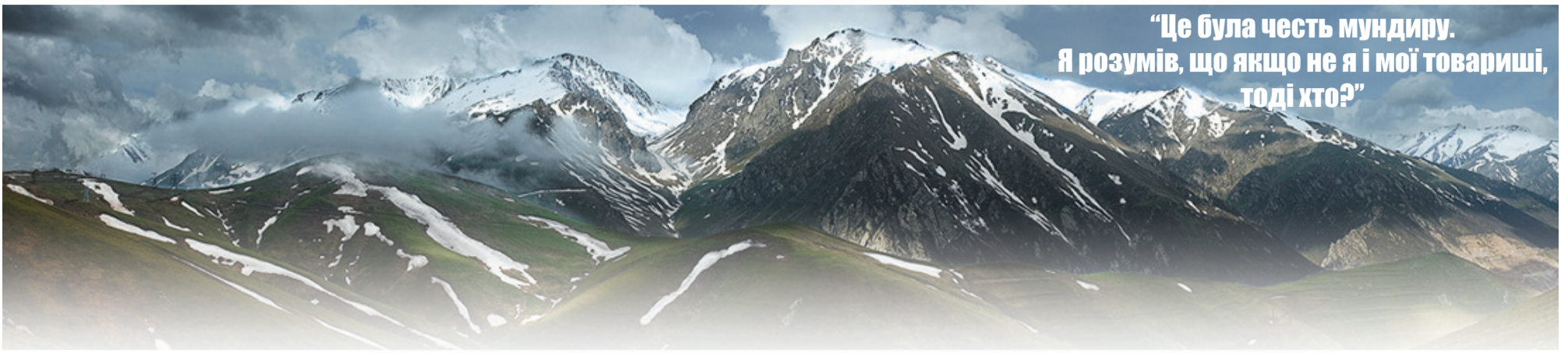
Зоя Сталева, мешканка Слов'янська:

«Особисто я бачила повне місто трупів. Кожен день було бомбардування. У нас не було ні води, ні світла, ні телебачення. Ми ходили по воду для пиття і їжі в канаву в парку. Коли я набирала воду для себе і сусідки-бабусі, почалося бомбардування осколочними снарядами. Мені осколок влучив у руку».

Володимир Панібратченко, мешканець Слов'янська, бранець місцевих бойовиків.

Розповів про методи, які застосовувались в катівнях: «Тебе ставлять до стіни із зав'язаними очима, і зачитують розлогий вирок. Ім'ям республіки приговорюють до вищої міри, після цього або лунає клацання, або пускають автоматну чергу вище голови. Зазвичай, якщо на питання де ти живеш, відповідаєш в Україні, а не в ДНР - це привід для розстрілу. Також, надягають бронезилет і стріляють. Ріжуть ножем по всіх частинах тіла, роблять невеликі надрізи. Деяких бранців змушували мити машини, в яких були сліди крові, кишки, мізки. Ще є тортура розтяжка - коли ззаду пов'язують руки і ноги, так що людина не може захищатися і б'ють»

УКРАЇНСЬКИЙ АНГЕЛ КАРАБАХУ

**“Це була честь мундиру.
Я розумів, що якщо не я і мої товариші,
тоді хто?”**

Події в м.Ходжали стали справжньою гуманітарною катастрофою. Через військове протистояння життя мирного азербайджанського населення в містах перетворилось на пекло. Брати до рук зброю на тій війні могли не усі, декому треба було нести хрест миротворця. Волею долі український військовий льотчик Леонід Кравець опинився в горнилі війни. Його «вертушка» спасла тисячі життів. Наводимо його згадки про вірмено-азербайджанську війну, нагадаємо, що саме з його борту були зняті кадри «наслідків» масакри у Ходжали (частина інтерв'ю від квітня 2012).

«Вірменська сторона діяла дуже жорстко: як правило, спочатку знищувалося село, а потім починалося мародерство... Зазначу, що вірмени діяли швидше, вони були більш згуртованими і хитрішими. Азербайджанці ж усе чекали допомоги та підтримки. Ми з Ходжали вивезли більше тисячі жителів перед трагедією. А так вони б усі там полягли. Усі сподівалися, що пронесе і кровополиття не буде. Але шансів на порятунок практично не залишалося: зима, гори. Коли вірмени оточили місто, то залишилися лише обмежені шляхи, по яких можна було залишити місто. Біженці в ніч на 26 лютого були приречені, «зелений коридор» став пасткою, їх розстрілювали до ранку, а потім добивали. Це була «незвичайна практика», раніше вірмени перед наступом давали можливість піти мирному населенню, таким чином, залишалися лише

воїни - оборонці поселень. У Ходжали ж був лише бойовикам відомий злий намір: можливо, треба було посягти страх і паніку, жорстокістю зломити дух захисників поселень, які оборонялися.

Ви щодня ризикували, заради чого?

Це була честь мундиру. Я розумів, що якщо не я і мої товариші, тоді хто? Необхідність у нашій роботі там гостро відчувалася. Багато звільнялися і відмовлялися літати під час військових дій. Ми, військові льотчики, навіть думки такої не допускали.

На жаль ми стали не тільки першими серед тих, хто зняв цей жах у Ходжали. Ми бачили як добивали людей. На моє переконання вірменам теж було лячно від того, що вони накоїли. Адаже жодними фактами громадянської війни ці звірства виправдати неможливо. Виправдання їм не було, тому вони намагалися всіляко приховати сліди бійні і прибрати можливих свідків. Для цього поле з убитими з усіх боків захищалося бойовиками. На другий день після виявлення (місця масового розстрілу – ред.), мене разом з представниками засобів масової інформації, серед яких була і знімальна група Чингіза Мустафаса, відрядили на місце подій. Це диво, що ми повернулися звідти цілими адже лише 2-3 хвилини могли стати фатальними. З нами на борту був капітан, так от, він зміг у всій цій горі трупів розшукати зрешечене дев'ятнадцятьма (!) кулями тіло свого сина. Після всього побаченого і пережитого він збожеволів.

Я вважаю, що це була громадянська війна. Коли воюють чоловіки, незалежно від того, професіонали вони чи ні, це одне. Таке часто траплялося в історії багатьох народів. Але коли вже почали вбивати жінок і дітей - це я особисто вважаю актом прояву геноциду. Ходжали - це трагедія, яка не має аналогів за своєю жорстокістю і недоцільністю, адже не було ніякої необхідності вбивати мирних жителів. Це була справжня добре організована ризанина. Але особисто я не став би в цьому звинувачувати весь вірменський народ, адже, по суті, це зробили і підтримали конкретні люди. У цієї трагедії є конкретні винуватці. Їх небагато: ті, хто видавав наказ, ті, хто організовував, а також виконавці. Встановити їх імена, при бажанні, по-моєму, не склало б великих труднощів. Адаже пройшло не так вже багато часу! Знаєте, я вивозив людей і з вірменської, і з азербайджанською сторін, люди страждали однаково. Але, звичайно ж, азербайджанська сторона постраждала в цій війні більше.

Щодо свідчень в суді, звичайно ж свідчив би про побачене. Можливо я не пам'ятаю конкретних дат, але про події, свідком і учасником яких я був, міг би розповісти. У цій війні постраждали люди, які найменше цього заслуговували, а безпосередні винуватці донині залишаються безкарними.

Дмитро Кулібаба

ПОЗИВНИЙ “БАГІРА”

Добровольчий рух в Україні об'єднує людей різних національностей. Багато азербайджанців стали пліч-о-пліч з українськими воїнами у захисті від сепаратизму. На жаль, дехто вже пішов від нас, навіки ставши героєм цієї землі.

Нещодавно нам пощастило взяти інтерв'ю у одного з азербайджанців-добровольців з позивним «Багіра» з батальйону «Шахтар». Він народився і виріс в Баку, у свої 35 став професійним військовим, дослужився до старшого лейтенанта, а влітку минулого року приїхав до України воювати проти Москви, маючи до неї свої рахунки. Цікавою була мотивація захищати український народ.

«Вперше приїхав в Україну три роки тому до друзів і з тих пір регулярно бував в Україні. З першого погляду закохався в цю країну. А я захищаю тих кого люблю».

На питання, як ставляться українці до побратима іншої віри та національності, відповів, що хоч з числа азербайджанців у його батальйоні він один, тому вибірка непоказова, але чимало азербайджанців воюють в Аїдарі, в Правом Секторі, в УНА-УНСО і ніхто не жаліється. Відзначає, сміючись: «є трохи особливого ставлення, з особливою повагою відносяться, в першу чергу тому що приїхав воювати за Україну добровольцем. Крім поваги, ще й більші вимоги, тому що постійно знаходжусь під увагою».

“Багіра”, як і справжній воїн досить лаконічний у питаннях війни, відповіді як черги, і, як не дивно усі в ціль.

- Як по-вашому, коли настане мир і що для цього треба зробити?

- Треба усім об'єдналися, усім миром перемогти зло буде легше

- Чи багато росіян, як по-вашому, для чого вони приїжджають воювати?

- На даний момент відсотків 20 - це покидьки і нелюди з усією територією Росії, 80 - це військовослужбовці армії РФ. Перші їдуть на заробітки, другий - за наказом

- Як по-вашому, чи є схожість з подіями в Азербайджані в 1988-92 роках?

- Скрізь де є присутність імперської політики - є схожість в методах. Азербайджан, Молдова, Грузія, а тепер і України. Це ще країни колишнього союзу. Просто шкода матерів, які втрачають своїх синів, бо московська влада ніяк не може напитися кровіось ... якось так

Як ви думаете коли і за яких обставин можливий мир на Донеччині?

- Моя думка - коли Москві стане не до України ... інакше вони не відстануть.

Українці повинні тільки на себе розраховувати, бути мужніми і переконливими як на внутрішніх, так і на міжнародних фронтах.

Слава Україні.

Мурад Джафаров

Засновник:
Об'єднання Діаспора
Азербайджанців України

Шеф-редактор:
Хікмет Джавадов

Головний редактор:
Дмитро Кулібаба

Проект менеджер: Ельмаддін Зарбалізаде

Відповідальність за достовірність інформації несуть автори публікацій.

При використанні матеріалів посилання на газету “Слово Азербайджану” обов'язкове

Наклад: 30 000 екземплярів
розповсюджується безкоштовно

Контакти:
Україна, м. Київ, пр. Червонозоряний 72
тел. +38 044 227 34 89

Докладніша інформація на сайтах:
aze.in.ua
demopulse.org
diaspora.tv
azyouth.in.ua

НЕ ПЕЧАТАТЬ!

